

6. VALÈNCIA PER LA LLIBERTAT *

EL PROPPASSAT DIUMENGE havia de tenir lloc a Xàtiva la col·locació de la primera pedra d'un Monument a l'incendi de Xàtiva per Felip V i a les llibertats valencianes perdudes, al qual acte havien d'assistir representacions de tot València, Catalunya i Mallorca. L'acte, però, no es celebrà perquè ho va impedir la Comissió Gestora de Xàtiva, basant-se en certs inconvenients burocràtics, sorgits a darrera hora. Aquests, d'existir, no aconsegueixen explicar l'absurda decisió de la Comissió Gestora. Mes, posats en joc, hi ha qui afirma que dita decisió fou presa per pressions de la Direcció Regional Valenciana, partit que era gairebé l'únic que no formava part del Comitè pro-Monument.

Esquerra Republicana Balear, a través del seu Comitè Executiu, havia enviat la seva adhesió als elements valencianistes, mitjançant la següent lletra:

«Germans de València: Impossibilitats d'enviar a Xàtiva una representació del nostre partit per a l'acte de col·locar la primera pedra del monument a l'incendi de Xàtiva per Felip V i a les llibertats valencianes perdudes, us remetem la nostra adhesió enforçada i el nostre anheli de trobar sovint contacte amb vosaltres que lluiteu a València per la doble causa nacional i republicana, és a dir, per la llibertat individual i col·lectiva.

»I és, no ja l'interès d'entendre'ns amb qualsevulla organització de doctrina coincident, és millor i més realment el sentiment

* «República», 77 (27-VII-1935), 4.

de germanor que es deriva del mateix fons racial, d'història i de llengua, el que ens lliga a vosaltres.

»I ultra encara aquest sentiment racial i uns ideals coincidents, ens inclina encara a esguardar València i els moviments dels seus homes representatius, la nostra vida comercial, gairebé amb caràcter exclusiu, amb València, Catalunya estricta i països occitans.

»És per tots aquests motius que les vostres passes ultra la nostra simpatia i adhesió, mereixen encara el nostre més entusiasta encoratjament.

»Per obra conscient vostra, s'alçarà a Xàtiva la veu rebel de la nostra pàtria única contra els imperialismes dels pobles opressors perquè tots els indrets de la pàtria foren sotragats per la petjada humiliant i venjativa de Felip V. El monument de Xàtiva serà, doncs, la protesta unànime contra aquests gestos innobles, però serà a més a més la fita guia dels camins dreturers que ens han de portar a la nostra alliberació.

»Nosaltres que hem sorgit a la palestra per acabar la ignomínia de la Mallorca, desfigurada, d'en Maura i d'en March, hereus de les finors espirituals de la pàtria que també interpretaren l'Alcover i en Costa i que ens devem a la tasca de glorificació de l'idioma que plasmà el fill de Mallorca, portentós geni de la raça, en Ramon Llull, som presents, en esperit, a Xàtiva a l'hora de la protesta, amb el desig de no ésser mai més esclaus, i a l'hora del propòsit d'ajuntar els nostres esforços, per sobre el pont de la mar blava, pel retrobament de la nostra nacionalitat, on cada un dels nostres pobles es senti veritablement lliure, però ensems unit als altres amb els lligams d'una autèntica germanor.

»Vostres per la Catalunya gran.»